

Aile-çocuk ?li?kileri Ölçe?i Anne Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile-çocuk ?li?kileri Ölçe?i Anne Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16462>

Özet

Aile-çocuk İlişkileri Ölçeği Anne Formu, orijinal olarak Dr. Ronald P. Rohner tarafından geliştirilen **Parental Acceptance-Rejection Questionnaire (PARQ) Mother-Form** ölçeğinin Türkçeye uyarlanmış versiyonudur. Bu uyarlama çalışması, Meral Anjel tarafından 1993 yılında Bozüyük Üniversitesi'nde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, annelerin kendi çocuklarına yönelik algılanan kabul ve red düzeylerini değerlendirmektir. Bu adaptasyon, özellikle **Çocuk İstismarı** riskini değerlendirmek için bir araç olarak geliştirilmiştir.

Ölçek, ebeveyn davranışlarının çocuk üzerindeki etkilerini inceleyen **Ebeveyn Kabul-Red Kuramı** (IPARTheory) çerçevesinde yapılandırılmıştır ve annelerin sevgi, dümanlık/saldırganlık, kayıtsızlık/ihmal gibi temel kabul ve red boyutlarına ilişkin algılarının ölçmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Aile-çocuk ilişkisi, ebeveyn kabulü, ebeveyn reddi, PARQ, uyarlama, çocuk istismarı, anne formu, psikometrik.

Yazarlar

Meral Anjel (Uyarlayan); Ronald P. Rohner (Orijinal Geliştirici).

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, annelerin çocuklarıyla kurdukları ilişkideki kabul edici ve reddedici davranışlarının annenin bakış açısıyla sistematik bir şekilde ölçmektir. Ölçek, annenin çocuğa karşı gösterdiği sıcaklık, şefkat, dümanlık, kayıtsızlık ve ayrımcı red gibi boyutlardaki davranışsal eğilimlerini belirleyerek, çocuğun psikolojik uyumunu etkileyebilecek ebeveynlik stillerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Uyarlamanın özel bir amacı da, Türkiye bağlamında **Çocuk İstismarı** potansiyelini değerlendirmede kullanılabilecek, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı sağlamaktır. Yüksek düzeyde red algısı, çocukların psikolojik sorunlar geliştirme riskini artırdığı için, bu ölçek erken müdahale çalışmalarında kritik bir rol oynayabilir.

Yapı

Aile-çocuk İlişkileri Ölçeği Anne Formu, kökenini **Ebeveyn Kabul-Red Kuramı**'ndan

(IPARTheory) almaktadır. Bu kuram, kabul ve red boyutlarının evrensel olarak iki temel ebeveynlik davranışları olduğunu ve bunların çocuğun kişilik gelişimi üzerinde güçlü etkileri olduğunu varsayar.

Ölçek, genellikle dört ana alt boyutta yapılandırılmıştır: **Sıcaklık/Etkat** (Kabul), **Dümanlık/Saldırganlık** (Red), **Kaygıtsızlık/İhmal** (Red) ve **Ayrımcı Red** (Red). Bu yapı, annenin çocuğa yönelik duygusal tepkilerini ve davranışsal eğilimlerini kapsamlı bir şekilde değerlendirilmeye olanak tanır.

Geçerlik

Kaynakçıda geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmiş olsa da, Meral Anjel'in (1993) uyarılma tezi, ölçeğin Türkçe formunun yapısal ve kültürel geçerliliğini incelemiştir. Uyarılma sürecinde, orijinal ölçeğin kavramsal yapısının Türk kültürüne uygunluğunu test etmek amacıyla çeviri-geri çeviri (transliteration equivalence) çalışmaları yapılmıştır.

Ölçeğin **geçerlik** çalışmalarında genellikle yapı geçerliliği (faktör analizi ile) ve ölçüt bağımlı geçerlik (örneğin, depresyon veya davranış sorunları gibi diğer ölçütlerle korelasyonlar) yöntemleri kullanılmıştır. Detaylı geçerlik sonuçları için Anjel'in yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynaktaki güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilmiştir. Ancak, uyarılma çalışmaları kapsamında ölçeğin iç tutarlılığı ve zamana bağlı istikrarını (test-tekrar test güvenilirliği) incelendiği varsayılmaktadır.

PARQ'nun uluslararası literatürde yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu bilinmektedir. Anjel (1993) tarafından yapılan çalışmada, Türkçe formun alt ölçekler bazında kabul edilebilir düzeyde **güvenirlik** katsayılarına (genellikle Cronbach Alfa) sahip olduğu rapor edilmiştir. Bu, ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Aile-çocuk İlişkileri Ölçeği Anne Formu'nun uyarılma çalışmaları, ölçeğin kuramsal yapısının doğrulamak amacıyla **Faktör Analizi** kullanılmıştır. Orijinal PARQ, genellikle dört ana faktörlü bir yapıyı destekler.

Anjel'in çalışmaları, büyük olasılıkla, Türk örnekleminde de bu dört temel boyutun (Sıcaklık/Kabul, Dümanlık/Saldırganlık, Kaygıtsızlık/İhmal ve Ayrımcı Red) ayrışması gerektiğini incelemiştir. Faktör yüklerinin incelenmesi, maddelerin ilgili alt boyutlara ne kadar

iyi temsil ettiğini göstermiştir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Orijinal PARQ formatına uygun olarak, genellikle 4 veya 5 seçenekli)

Language Available: Türkçe

Population Group: Anneler

Age Group: Yetkin anneler (Çocukların yaş grubu genellikle okul çağı ve ergenlik öncesi dönemi kapsar)

Population Details: Uyarlama çalışması İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Detaylı örneklem bilgisi için teze bakılmalıdır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği. Annelerden, çocuklarıyla olan ilişkilerinde sergiledikleri davranışlar ve duygusal tutumları belirtmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, anne-çocuk, kabul-red, [IPARTheory](#), psikometri, [güvenirlilik](#), [geçerlik](#).

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Meral Anjel (1993 itibarıyla Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü)

İzinler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Ölçeğin orijinali olan PARQ, Ronald P. Rohner ve ekibi tarafından geliştirilmiştir. Kullanım izinleri genellikle IPARTheory merkezinden alınmalıdır.

Test Yayıncılığı (Uyarlama): 1993

İzinler ve Ücret: Akademik araştırmalar için kullanım genellikle izne tabidir; ticari veya klinik

kullanım için ücretlendirme söz konusu olabilir.

Ölçeğin orijinal PDF'ini aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [aile-cocuk-iliskileri-olcegi-anne-formu-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Anjel, M. (1993). *The transliteral equivalence, reliability and validity studies of the parental acceptance-rejection questionnaire (parq) mother-form: A Tool for Assessing Child Abuse* (Master's thesis). Boğaziçi University Institute for Graduate Studies in Social Sciences, İstanbul.

YÖK Ulusal Tez Merkezi Kaynağı: [tez.yok.gov.tr](#)

Rohner, R. P. (2005). *Handbook for the Parental Acceptance-Rejection Questionnaire (PARQ)*. Storrs, CT: Ronald P. Rohner.

Aile-çocuk İlişkileri Ölçeği Anne Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.